

Zajímavosti světa (kde to je, co to je?)

Mohelenská hadcová step

je jediná step vyskytující se v ČR

**Rožmberk, Bezdrev,
Máchovo jezero...**

Galapágy

Yukon

Klondike

Údolí Smrti - Death Valley

Drakeův průliv

Ohňová země

Sargasové moře

Madagaskar

Titicaca

**pouště: Sahara, Gobi, sahel,
Namib, Arabská poušť,
Atacama, Kalahari**

**[https://kontinenty.webnode.cz/
pouste-sveta/](https://kontinenty.webnode.cz/pouste-sveta/)**

LaPlata

Serengeti

Větrná proudění

Fén

Fén (též föhn) je vítr vanoucí z jihu přes Alpy. Na návětrné (jižní) straně pohoří stoupá a ochlazuje se a tím dojde k vypadávání srážek. Na severní straně klesá a adiabaticky se otepluje s rostoucím tlakem. Protože rychlost ochlazování stoupajícího vlhkého vzduchu je nižší než rychlost oteplování klesajícího suchého vzduchu, je teplota po překonání Alp výrazně vyšší než teplota ve stejné nadmořské výšce na jižní straně pohoří. Objevuje se i v Čechách – např. Šumava. **Způsobuje náhlé rychlé tání sněhu na úsecích silnic ve vysokých horách – nebezpečí pro řidiče.**

Monzun

Pravidelný sezónní vítr přinášející v létě mohutné srážky především do oblasti jižní a jihovýchodní Asie a sněhové v zimě. Existuje tedy letní monzun a zimní monzun.

Letní monzun spočívá v **nerovnoměrném zahřívání pevniny a oceánu**. V létě teplo z pevniny stoupá vzhůru, protože se pevnina zahřívá rychleji než oceán, vzniká tlaková níže. **Vlhký vzduch z oceánu** je následně přitahován, zaráží se o vysoká pohoří těchto oblastí a stoupá po nich vzhůru. V horách se ochlazuje a principiálně vznikají bouřlivé srážky nad těmito oblastmi (Čerapundží).

Zimní monzun je závislý na nerovnoměrném ochlazování, tedy **suchý vzduch z pevniny je přitahován k oceánu**, přičemž vzniká tlaková výše (nízký tlak se mění na vysoký). Z moří se nasává vlhkost a prouděním nakonec dochází ke **sněhovým srážkám – nejvíce na japonských ostrovech (Hokkaidó)**.

Tornádo

Velmi rychle stoupající větrný proud, vznikající při nerovnoměrném rozložení **teploty a tlaku vzduchu při zemském povrchu**. V Česku v posledních letech se tento jev vyskytuje poměrně častěji než v minulých desetiletí, mnohem častější je v Severní Americe nebo některých státech JV Asie. Rychlost tornáda může přesáhnout 200 km/h.

Bóra

Bóra **je studený**, kontinentální vítr, který vzniká **nad pevninou u moří**, která jsou blízko pohoří, způsobuje prudký pokles teploty, vlnobití. Častý výskyt v těchto oblastech: pobřeží Jadranu, oblast Novorosijska, Nová Země, Bajkal, údolí Rhony – místní název mistrál. Jaderské moře – **Dinárské hory – Chorvatsko**

Mistrál

Padavý studený vítr, který se vyskytuje v **Jižní Francii**, místní název pro bóru.

Bríza

Jedná se o **pobřežní vánek**, který vane mezi mořem a pobřežím v létě jako důsledek nestejnomořného zahřívání vody a souše, měnícími směr tlakového gradientu. Mořský vánek – **odpoledne vane chladnější vzduch z moře na pevninu**. Pevninský vánek – **vane v noci z pevniny na moře**.

.

Buran

Buran je **silný stepní vítr**

Polární záře, Gofský proud, fjordy

- **Polární záře** je souhrnný název pro světelné úkazy nastávající ve vysoké atmosféře ve výškách od 80 do 100 km, nejčastěji kolem 100 km (v ionosféře – oblast vysoké koncentrace iontů a volných elektronů), někdy zasahující i do výšek několika set km. Běžně se vyskytují v polárních oblastech (jižní záře – ***aurora australis***, severní záře – ***aurora borealis***), zatímco ve středních zeměpisných šířkách a zejména v tropech jen výjimečně.
- **FINSKO** Povrch zarovnan ledovcem – země „tisíce jezer“ (ve skutečnosti přes 60 tisíc), tajga (nejvíce lesů v Evropě) x na severu tundra.
- **FJORDY** Údolí vytvořená ledovcem – mají tvar U – rybolov
- **Gofský proud** = Severoatlantický – teplý – ovlivňuje pobřeží Skotska, Norska... - námořní doprava i v zimě – moře nezamrzá



Fjordy, Golský proud

- Údolí vytvořená ledovcem – mají tvar U – rybolov
- Golský proud = Severoatlantický – teplý – ovlivňuje pobřeží Skotska, Norska... - námořní doprava i v zimě – moře nezamrzá
- Finsko Povrch zarovnan ledovcem – země „tisíce jezer“ (ve skutečnosti přes 60 tisíc), tajga (nejvíce lesů v Evropě) x na severu tundra.



Česká republika - pohoří

K nejvyšší hoře přiřad' pohoří

17. Sněžka 1602 m

18. Milešovka 837 m

19. Javorník 1019 m

20. Lysá hora 1323 m

21. Luž 793 m

22. Plechý 1378 m

23. Čerchov 1042 m

24. Velká Deštná 1115 m

25. Tok 865 m

26. Klínovec 1244 m

27. Praděd 1491 m

28. Javořice 837 m

29. Smrk 1124 m

30. Králický Sněžník 1423m

Řešení

Nejvyšší hora	Pohoří
Čerchov	Český les
Javorník	Javorníky
Javořice	Českomoravská vrchovina
Klínovec	Krušné hory
Králický Sněžník	Králický Sněžník
Luž	Lužické hory
Lysá hora	Moravskoslezské Beskydy
Milešovka	České středohoří
Plechý	Šumava
Praděd	Hrubý Jeseník
Smrk	Jizerské hory
Sněžka	Krkonoše
Tok	Brdy
Velká Deštná	Orlické hory

Česká republika

- **Nejkratší přímá vzdálenost od hranic České republiky k nejbližšímu moři vede: k Baltskému moři, k Severnímu moři, k Jaderskému moři, k Černému moři**
- **Napište vodní toky, které odvádějí vodu z našeho území do těchto moří?**
- **Od kterého roku jsme samostatným státem ČR?**
- **Jak se jmenuje nejhlubší propast v České republice?**
- **Jak se jmenuje největší pískovcová brána ve střední Evropě? Které město leží na soutoku Labe a Orlice?**
- **Jmenuj alespoň 4 přehradní nádrže, které leží na Vltavě?**
- **Kde pramení řeky: Labe, Vltava a Morava? A kam se vlévají?**
- **Jaký hrad, město leží na soutoku: Otava a Vltava, Labe a Vltava**

Česká republika

<https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesko>

- nejkratší vzdálenost nejsevernějšího bodu od moře – 290 km (od Stětínského zálivu v Baltském moři)
- nejkratší vzdálenost nejjižnějšího bodu od moře – 326 km (od Terstského zálivu v Jaderském moři)
- Napište vodní toky, které odvádějí vodu z našeho území do těchto moří?
k Baltskému moři - Odra, k Severnímu moři - Labe, k Jaderskému moři, k Černému moři – Morava - Dunaj
- Od kterého roku jsme samostatným státem ČR? 1993
- Jak se jmenuje nejhlubší propast v České republice? Hranická propast
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Propast>
- Jak se jmenuje největší pískovcová brána ve střední Evropě? Pravčická brána
http://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1rodn%C3%AD_p%C5%99%C3%ADrodn%C3%AD_pam%C3%A1tka_Prav%C4%8DICK%C3%A1_br%C3%A1na
- Které město leží na soutoku Labe a Orlice? Hradec Králové (Týniště nad Orlicí - Divoká a Tichá Orlice)
- Jmenuj alespoň 4 přehradní nádrže, které leží na Vltavě?
- Kde pramení řeky: Labe - Krkonoše, Vltava - Šumava a Morava – Kralický Sněžník?
- Jaký hrad, město leží na soutoku: Otava a Vltava - Zvíkov, Labe a Vltava - Mělník
 - http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_zem%C4%9Bpisn%C3%BDch_rekord%C5%AF_%C4%8Ceska

Doprava v ČR

- **Jak se jmenuje dálnice, která prochází pouze jihomoravským krajem?**
- **Přes které kraje prochází dálnice D5?**
- **Kterými dvěma kraji v Čechách neprochází žádná dálnice?**
- **Která z dálnic prochází přes CHKO České středohoří?**
- **Po které dálnici se nejlépe dostaneš z Humpolce do Jihlavy?**
- **Ve kterém městě se spojují dálnice D1 a D2?**
- **Přes které dva kraje se staví dálnice D3?**
- **Okolo které dálnice leží města Kralupy nad Vltavou, Roudnice nad Labem a Litoměřice?**
- **Po kterých dálnicích pojeděš, budeš-li se chtít dostat**
 - a) z Ústí nad Labem do Olomouce?
 - b) z Rokycan do Břeclavi?

Doprava v Evropě

- Evropské silnice https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_silnice **E50, E65, E45, E 55**

http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_silnice

<https://www.sfdi.cz/dalnicni-kupony/dalnicni-kupony-2020/zpoplatnene-useky/>

<http://www.mdcr.cz/cs/>

www.prozeny.cz/clanek/autem-po-evrope-na-co-si-dat-pozor-48777

Žebříček největších světových letišť (dle počtu odbavených pasažérů)
se v posledních letech měnil velmi často. Prosinec 2016:

Žebříček

- 1) Letiště Hartsfield Jackson Atlanta
- 2) Letiště Peking
- 3) Londýn Dubaj
- 4) Letiště Los Angeles
- 5) Letiště v Tokyu
- 6) O´Hara letiště v Chicagu
- 7) Letiště Heathrow v Londýně
- 8) Letiště Hong Kong
- 9) Letiště Šanghaj
- 10) Letiště Chales de Gaulle v Paříži

Letiště Frankfurt nad Mohanem je v přepravě zboží je na 7. pozici ve světě a 1. v Evropě

Největší evropské letiště je dlouhodobě **Londýn Heathrow** s přibližně 80 miliony odbavenými cestujícími za rok. Ačkoliv je na 2. pozici v Evropě pařížský Charles de Gaul i druhé největší letiště v Británii – Gatwick, převáží v posledních letech rekordní počty cestujících.

Letiště Heathrow (*Londýn, Velká Británie*) – 75 mil.

Letiště Charles de Gaulle (*Paříž, Francie*) – 66 mil.

Letiště Atatürk (*Istanbul, Turecko*) – 61 mil.

Letiště Frankfurt (*Frankfurt, Německo*) – 61 mil.

Letiště Schiphol (*Amsterdam, Nizozemsko*) – 58 mil.

Letiště Barajas (*Madrid, Španělsko*) – 47 mil.

Letiště Mnichov (*Mnichov, Německo*) – 41 mil.

Letiště Fiumicino (*Řím, Itálie*) – 40 mil.

Letiště Gatwick (*Londýn, Velká Británie*) – 40 mil.

Letiště Barcelona (*Barcelona, Španělsko*) – 39 mil.

Přeprava - trajekty nebo mosty, tunely

Most přes Öresund(Švédsko-Dánsko): Kodaň – Malmo

Trajekt:

Helsinborg (Švédsko) – Helsingor (Dánsko – Hamlet)

Gedser (Dánsko) – Warnemunde, Rostok (Německo)

Callais (Francie) – Dover (VB)

Callais – Folkestone (VB) – Eurotunnel

most Pont de Millau – Francie – nejvyšší most v Evropě 2004

Nachází se v jižní Francii v údolí řeky Tarn (*Millau Viaduc*) a spojuje dálnici A75 Paříž - Barcelona v místě, kde je přerušena řekou Tarn. Délka stavby mostu, jehož nejvyšší pilíř měří téměř **245 metrů**, byla 39 měsíců. Jeho autorem je britský architekt Sir Norman Foster

<http://www.top10list.cz/top-10-nejvyssi-mosty-sveta/>

Nejvyšší dálniční most – Čína <https://www.autoforum.cz/fascinace/nejvyssi-dalnicni-most-sveta-stoji-v-cine-vznikl-rekordne-rychle-skyta-uchvatne-scenerie/>





RoLa - "nákladní automobily na železničních vozech"

<http://www.fd.cvut.cz/projects/k612x1mp/rola.html>

<file:///F:/Trat%C4%9B%20AGTC.htm>

- RoLa se nazývá zvláštní druh kombinované nákladní dopravy, kdy kamiony jedou na vagonech po železnici. Hlavní významem je odlehčení provozu na hraničních přechodech. Dále je pak výhodné využít služeb RoLa z důvodů rychlejšího celního odbavení, odpočinku řidiče, jistoty přepravy v kalamitním počasí a velmi přesným příjezdů a odjezdů. Pro přepravu kamionů se využívají speciální nízkopodlažní vozy typu Saadkms. Řidiči cestují v lehátkových železničních vozech.
- V České republice byl systém využíván v relaci České Budějovice - Villach a především v relaci Lovosice - Drážďany. Z hlediska logistiky se nejedná o efektivní způsob přepravy z důvodů přepravy "mrtvé" váhy nákladní automobilu a řidiče. Efektivita systému RoLa je pouze v šetrnosti k životnímu prostředí. Dnes tento systém díky své vysoké finanční náročnosti a nutnosti vysokých dotací již na našem území provozován není.

Alpské země <http://spz.logout.cz/provoz/rola2003.html>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Intermod%C3%A1ln%C3%AD_p%C5%99epravn%C3%AD_syst%C3%A9m

ROLA optimalizuje dopravu

- Cestování po Evropě nákladním vozem po kolejích – to je ROLA. Tento koncept spojuje silniční a železniční dopravu.
- V tomto speciálním dopravním systému mohou nákladní vozy anebo návěsy cestovat část cesty způsobem šetrným k životnímu prostředí – po kolejích. ROLA je ideálním řešením pro individuální a na míru řešené logistické služby. Využívá husté železniční sítě a integruje další dopravní služby.
- V terminálech ROLA jsou nákladní vozy naloženy na speciální vagony a pak přepraveny po kolejích. Během cesty mohou řidiči relaxovat v „odpočinkovém vagoně“.

Tento koncept přináší řadu výhod:

- Snížení nákladů na pohonné hmoty
- Snížení nákladů na dálniční a silniční poplatky
- Vypořádání se s problémy omezení pohybu na dálnicích či nočních jízd
- Zajištění odpočinku pro řidiče bez přerušení dopravy
- Předcházení problémů s časovou ztrátou způsobenou zácpami
- Řešení je šetrné k životnímu prostředí
- Zvyšuje image dopravce

Lovosice http://web.meulovo.cz/dnesek/2004/0407_04.html

[Eurotunel](#)

Železniční doprava na území České republiky

- Za dobu své existence přepravila naše železnice stamiliardy cestujících a stamiliardy tun zboží a **v současné době jí objemem přepravy patří 4. místo v Evropě.**
- Celosvětová železniční síť má délku celkem 1,37 miliónů kilometrů. V Severní Americe je 275 000 km železnic, členské státy EU mají 236 000 km, Rusko 87 000 km, Čína přes 75 000 km a Indie má přes 63 000 km železničních tratí. Dohromady mají výše jmenované země polovinu celosvětové železniční sítě. Z dalších zemí světa s nejrozsáhlejšími železničními sítěmi má Austrálie 38 550 km, Argentina 32 000 km, Jižní Afrika 21 000 km a Mexiko 18 000 km. **Česká republika je s délkou 9 632 km železniční sítě na 22. místě na světě.**
- **V Evropě – státy Beneluxu**